

Handläggare
Sara Hällströmer
Telefon: 08-50831995**Till**
Kommunstyrelsen

Kontorsyttrande över remiss av Ds (2024:16) Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra

Sammanfattning

Kulturförvaltningen tycker att fritidskortet är ett bra incitament för att stimulera barn och unga till en mer aktiv och meningsfull fritid.

Kulturförvaltningen instämmer i regeringens bedömning att en aktiv och meningsfull fritid tillsammans med andra är viktigt för barn och unga. Det motverkar psykisk ohälsa och ensamhet, minskar stillasittandet samt ökar barns och ungas rörelse.

Kulturförvaltningen ser positivt på att fritidskortet endast ska kunna användas till barns och ungas fritidsaktiviteter. Stödet blir då mer träffsäkert än ett generellt bidrag till hushållen.

Kulturförvaltningen tycker att åldersgränsen för fritidskortet bör vara 18 år och överensstämma med barnkonventionens barndefinition. Det är angeläget att stimulera äldre ungdomar att fortsätta med befintliga fritidsaktiviteter och att våga pröva nya.

Fler aktiva barn och unga i rörelse innebär att kapaciteten hos kulturskolan och andra utförare behöver ses över för att kunna möta nya deltagare.

Kulturförvaltningen tycker inte att kulturskolan och andra utförare ska kunna bli återbetalningsskyldiga om fritidskortet utbetalats felaktigt.

Kulturförvaltningen tycker att det bör övervägas om kortare kurser på kulturskolan och kolloverksamhet bör ingå i utbudet för fritidskortet.

Kulturförvaltningen tycker att det är angeläget att kulturskolan och andra utförare inte drabbas av ökade administrativa kostnader med anledning av fritidskortet. E-hälsomyndigheten behöver därför utveckla sin nya digitala tjänst i nära samråd med kulturskolorna och andra utförare.

Bakgrund

Barns och ungas möjligheter till en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra behöver stärkas. Regeringen har därför aviserat en permanent satsning på ett fritidskort för barn och unga i budgetpropositionen 2023. En departementspromemoria har utarbetats inom Socialdepartementet (Ds 2024:16) med förslag på införandet av ett fritidskort. Departementspromemorian har skickats på remiss till bland annat Stockholms stad. Stadens yttrande ska ha inkommit till socialdepartementet senast den 15 oktober 2024.

Ärendet har remitterats till kulturnämnden från kommunstyrelsen för yttrande senast den 27 augusti 2024. Andra remissinstanser är stadsledningskontoret, idrottsförvaltningen, och socialnämnden.

Ärendets beredning

Kontorsyttrandet har tagits fram av administrativa staben i samråd med kulturskolan och kulturstrategiska staben.

Ärendet

Fritidskortet är en ny reform för att främja barns och ungas deltagande i fritidsaktiviteter. Den primära målgruppen för fritidskortet är barn och unga i åldrarna 8–16 år som är bosatta i Sverige. Fritidskortet är ett statligt stöd som kommer att beröra fler än en miljon barn och unga i åldern 8–16 år samt deras vårdnadshavare. Fritidskortet ska kunna användas för att betala regelbundna lärarledda fritidsaktiviteter för barn och unga i åldrarna 8–16 år, som anordnas av t.ex. idrottsrörelsen, friluftorganisationer och andra organisationer inom civilsamhället och kulturområdet. Med regelbunden aktivitet avses en aktivitet som sker minst 10 gånger under en period av minst sex månader.

Fritidskortet ska lämnas årligen med olika belopp, dels ett allmänt fritidskort om 500 kronor per barn, dels ett särskilt fritidskort om 2 000 kronor per barn. Det särskilda fritidskortet om 2 000 kronor ska lämnas till barn och unga i socioekonomiskt utsatta hushåll för att särskilt främja deras förutsättningar att delta i fritidsaktiviteter. För att identifiera socioekonomiskt utsatta hushåll har det bedöms lämpligt att målgruppen baseras på barn och unga i hushåll som har mottagit bostadsbidrag.

Fritidskort ska beviljas efter ansökan som uppfyller vissa villkor. Det är den vårdnadshavare där barnet är folkbokfört som får göra ansökan. Den vårdnadshavare som har beviljats fritidskort ska kunna ansöka om att använda fritidskortet för hel eller delvis betalning av en avgift för en fritidsaktivitet.

Fritidskortet kan också användas för betalning som avser hyra av utrustning eller hjälpmedel för att kunna genomföra en fritidsaktivitet.

Försäkringskassan ska ansvara för att föra register över vissa utförare av fritidsaktiviteter för barn och unga (utförarregister). Syftet med registret är att samla utförare som kan omfattas av fritidskort, så kallade godkända utförare. Utförare bestämmer själva om de vill ingå i registret eller inte. Kulturskolan får därmed själva ta ställning till om de vill ingå i registret. Det är Försäkringskassan som ska pröva frågor om att registrera och avregistrera utförare enligt en ny förordning.

E-hälsomyndigheten ska ansvara för att utveckla en ny digital tjänst för fritidskort. Myndigheten ska handlägga ansökningar om fritidskort och genomföra utbetalningar.

Den nya lagen om fritidskort och den nya föreslagna förordningen föreslås träda i kraft den 1 oktober 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Kulturförvaltningen tycker att det är viktigt att barn och unga ges möjlighet till en aktiv och meningsfull fritid tillsammans med andra. Det motverkar psykisk ohälsa och ensamhet, minskar stillasittandet samt ökar barns och ungas rörelse.

Kulturförvaltningen instämmer i att fritidsavgiftens storlek påverkar möjligheterna för barn och unga att få en aktiv och meningsfull fritid. Fritidskortet är därför ett bra incitament för att få fler barn och unga att delta i regelbundna lärarledda fritidsaktiviteter. Kulturförvaltningen vill understryka att det krävs ytterligare åtgärder för att få fler unga i rörelse. Utförare av fritidsaktiviteter behöver öka sin kapacitet i form av bland annat alternativa lokaler samt fler pedagoger och ledare. Kommunikationsinsatser kring fritidskortet behöver vara tydliga och målgruppsanpassade. Därtill är en väl fungerande samverkan mellan skolan, föräldrar, fritidsgårdar och parklekar en viktig förutsättning.

Kulturförvaltningen har ett övergripande samordningsansvar för stadens fritids- och ungdomsgårdar. Stadens fritids- och ungdomsgårdar erbjuder idag verksamhet för unga som inte har någon alternativ regelbunden fritidssysselsättning. Ungdomar som går på öppen fritidsverksamhet är således en viktig målgrupp för den nya satsningen med fritidskort. Kulturförvaltningen ser därför gärna att stadens fritids- och ungdomsgårdar ges möjlighet att vidareutveckla fritidskortets användningsområde tillsammans med ungdomarna.

Det är viktigt att barn och unga känner delaktighet och ges möjlighet att föreslå nya utförare och nya aktiviteter utifrån sina egna behov och önskemål.

Fritidskortet leder förhoppningsvis till att många fler barn och unga söker sig till olika fritidsaktiviteter. Fler aktiva barn och unga innebär att kapaciteten hos kulturskolan behöver ses över. Kulturskolan kommer att behöva investera i alternativa lokaler, fler pedagoger och ny utrustning för att kunna möta nya deltagare.

Kulturförvaltningen tycker att åldersgränsen för fritidskort bör vara 18 år i enlighet med Barnkonventionens barndefinition. Barnkonventionen definierar barn som varje människa under 18 år. I barnkonventionen regleras varje barns rätt till fritid och rätt att delta i det kulturella och konstnärliga livet. Kulturskolan har upplevt att många elever slutar med sina aktiviteter i högstadieåldern, eftersom det kan vara svårt att förena fritidsaktiviteter med kompisliv och skolan. Många studier visar också på betydelsen av fritidsaktiviteter för äldre ungdomar. Det är därför angeläget att stimulera äldre ungdomar att fortsätta med sina befintliga fritidsaktiviteter och att våga pröva nya.

Kulturskolans målgrupp är barn och unga i åldrarna 6-22 år. Det finns ungefär 1 700 deltagare vid terminskurser i åldrarna 17-22 år. Kulturförvaltningen tycker att det finns skäl att framöver överväga om även unga i åldrarna 19-22 bör få nyttja fritidskortet.

Kulturförvaltningen ser positivt på att fritidskortet endast ska kunna användas till fritidsaktiviteter. Det innebär att stödet inte kan användas till andra konkurrerande kostnader inom hushållet. Stödet blir på så sätt mer träffsäkert än ett generellt bidrag till hushållen.

Kulturskolan har under senare år utvecklat sina lovkurser under bland annat sommarmånaderna med öppen verksamhet och drop-in. Denna verksamhet omfattas inte av fritidskortet eftersom kravet på regelbundenhet inte uppfylls. Kulturförvaltningen tycker att det är viktigt att användningsområdet för fritidskortet kontinuerligt utvärderas och att det bör övervägas om både kortare kurser på kulturskolan och kolloverksamhet bör ingå i utbudet för fritidskortet.

Kulturförvaltningen tycker inte att kulturskolan eller andra utförare ska kunna bli återbetalningsskyldiga för ett felaktigt utbetalat fritidskort. Anledningen är att det inte kommer att finnas något avtal mellan E-hälsomyndigheten och utförarna. Kulturförvaltningen saknar också möjlighet att kontrollera de uppgifter som en vårdnadshavare anger i sin ansökan om fritidskort.

Ett allmänt fritidskort för att alla barn i åldrarna 8-16 år kommer att leda till en omfattande manuell hantering av fakturor för kulturskolan. I departementspromemorian anges att om utförarna får ökade administrativa kostnader kan det leda till ökade avgifter för barn och unga. Kulturförvaltningen tycker därför att E-hälsomyndigheten ska utveckla sin nya digitala tjänst i nära samråd med kulturskolorna, för att så långt det är möjligt undvika ökade administrativa kostnader och därmed risken för högre avgifter.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Lena Nilsson
Avdelningschef
Kulturförvaltningen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Jansén, Förvaltningschef	2024-08-27
Lena Nilsson, Avdelningschef	2024-08-27